

ЗОРАН БИ РЕКАО: ОСТВАРИЛИ СМО БАР ДЕО СНА

Пише:
Сена
Тодоровић

Београд, фебруара 2007.

Ружица Ђинђић, дипломирана правница, удовица убијеног премијера Србије Зорана Ђинђића, председница Фонда »Др Зоран Ђинђић« и члан Председништва Демократске странке. Мајка Јоване (1990.) и Луке (1993.). Прва на листи Демократске странке на минулим изборима. Са госпођом Ђинђић разговарамо дан после парламентарних избора у Србији.

Како Вам изгледа Србија дан после избора?

Ђинђић: Чека нас велики посао. Изборна кампања трајала је преко два месеца. Посао је довршен, успех је очигледан, грађани Србије изашли су у великом броју, какав се не памти од 2000. године. То је заслуга и политичких партија, које су позвале своје чланство и симпатизере и тако допринеле да се број апстинената смањи. Грађани Србије су схватили да су избори једини начин да се артикулише политичка воља. На овим изборима Демократска странка је постигла највећи успех од свог оснивања, добила је 65 мандата.

На првим демократским изборима 1990. године, ДС је освојила седам мандата. Тада је Зоран (Ђинђић) био први посланик који је победио на општини Врачар. Његово политичко искуство из других земаља, попут Немачке, дало му је подстицај, учврстило га у уверењу да се вреди борити. Зоран је био оснивач ДС и реформатор. Када је преузео лидерство Демократска странка је постала озбиљна парламентарна партија. Он је странку увео у владу и постао њен премијер. То је било једно потпуно другачије време. Србија је 2000. године потврдила да је демократска земља, да жели реформски пут, европске интеграције и сарадњу. Сада, седам година после, ово је провера да ли је тај пут исправан. Србија и њени грађани више немају времена. Не могу да граде наду за дужи временски период, као што су то могли као друштво у настајању од 1990. Те деведесете су остале у прошлом, двадесетом веку, а ми смо сада у 21.

Шта би Зоран Ђинђић данас рекао?

Ђинђић: Несумњиво да би рекао: остварили смо бар део сна. Он је поседовао реални оптимизам, односно прагматизам.

Да ли је Србија показала дефинитивну одређеност за демократију?

Ђинђић: Онолико колико је реално. Од 60 одсто грађана изашлих на изборе већи део дао је поверење демократском блоку. Ипак, постоји политичка незрелост. А резултат тога је расипање гласова, уместо да бар једна партија демократске провенијенције добије велику већину. Због тога ћемо опет морати да правимо неке компромисе који неће бити здраве политичке одлуке, а неће ни донети стабилност. Они су нужност. Сарадња са ДСС-ом и њиховом коалицијом је неминовна, јер свака друга опција (коалиција ЛДП и мањине) није довољна. Чека нас веома тежак посао око формирања владе.

Београд је дао изненађујуће велики број гласова радикалима?

Ђинђић: То је свима нама изненађење. Доста гласова се расуло, отишло мањим партијама које нису прешле цензус.

Ви сте изабрани за председницу вирибуелне језбене владе. Када бисте Ви одређивали, шта би био Ваши приоритет?

Ђинђић: Као прво, наставак сарадње са Хагом. Затим, тразење решења за Косово. Ми имамо Закон о сарадњи са Хашким трибуналом и то је несумњиви приоритет ове земље. Морамо поштовати законе које смо усвојили да бисмо обезбедили бољи живот, бољу будућност. То су услови који се очекују од нас, да бисмо се нашла у Европској унији.

На унутрашњем плану, то је бољи живот који се заснива на социјалној правди, на смањењу незапослености, бољем стандарду младих и свих угрожених. Затим, брига о жртвама насиља. То би били приоритети. Иначе, за владу посла има у свим сегментима живота. Србија је последњих деценија била једна веома занемарена земља.

Жене су мање коруптивне и одговорније према личном и породичном животу. Поседују висок ниво свести према обавезама и проблемима и верујем да би их брже решавале.

Бавите се заштитом и унапређењем права младих. Најпре Фонд »Прво деца«, а сада и Фонд »Др Зоран Ђинђић«. Какав је њихов положај сада и каква будућност их очекује?

Ђинђић: Млади су први пут уврштени у предизборне програме и

Борис Тадић и Ружица Ђинђић

обећања свих странака. Ако будућа влада испуни бар део тих обећања, биће то велики корак према тој категорији становништва која је заиста драматично запостављена. Реч је, пре свега, о школовању, усавршавању, запошљавању.

Најважнији нам опасни њада...

Ђинђић: Све напред наведено условило је да се и формирање породице и планирање потомства одлаже.

Како је настао Фонд »Др Зоран Ђинђић«?

Ђинђић: После трагичне смрти мог супруга, пријатељи и поштоваоци његовог дела одлучили су да формирају фонд за стипендирање младих талената, који носи његово име. Фонд је, пре свега, подржан од стране немачке државе, а њихове компаније и банке обезбеђују радну праксу нашим младим стручњацима. Они, боравећи од три до шест месеци у водећим немачким компанијама, стичу радно искуство, професионално се усавршавају, што је

добра препорука за будући посао у Србији. Годишње се стипендира око 30 људи. До сада је овај програм прошло њих око 120. Конкурс се расписује крајем године и они који постигну најбоље резултате и задовоље критеријуме, у мају одлазе у Немачку на радну праксу.

Са бившим аустријским канцеларом Шиселом започели смо разговоре о сарадњи. Госпођа Урсула Пласник, министарка спољних

Ружица Ђинђић

послова је изразила спремност да се ти преговори наставе и обећала подршку да се наш програм помогне у што скоријем року. Свака помоћ фонду је добро дошла.

Каква је подршка наше владе?

Ђинђић: Први пут ове године смо добили део средстава од Министарства финансија, то је отприлике петина од онога што обезбеђују Немци. Сада треба да сачекамо да се влада формира, па да се, у складу са економским програмом, регулише и фонд државних стипендија.

Ви сте у активну политику ушли после убиства супруга. Шта Вас је одређило? Да ли је то жеља да настао оно што је Зоран Ђинђић зајочео?

Ђинђић: Мој избор је била подршка мужу. Ја сам, уместо да се бавим сопственом професијом, одлучила да се посветим породици. И никада се нисам покајала. Ја и сада желим да будем подршка својој деци, до којих ми је највише стало. У овим трагичним околностима, када Зорана више нема, појавила се природна потреба да свако од нас да неки допринос. А радећи за себе, радимо за све нас. Једино тако је могуће. Ја сам, после породичне трагедије могла да изаберем и други пут. Али сам уверена да је једино овај прави.

Шта кажу деца?

Ђинђић: У почетку нису били одушевљени. Сматрали су да политика и није баш нека препоручљива делатност, поготово после наше породичне трагедије. Ја то потпуно разумем. Њихов страх за другог родитеља је врло оправдан, јер они имају 13 и 16 година. Ипак, сада су то прихватили. Мислим да ће се, са сазревањем и они одредити за исто. Неће од тога бежати, јер то је питање личне, моралне одговорности. Неко се са тим роди, неко пак ту особину стекне кроз живот. А има и оних који је не стекну никада. Ја ми-

слим да ће моја деца развити ту одговорност према друштву и да неће бежати од тога да дају свој допринос бољој будућности. Неминовно ће се суочавати са свим што живот доноси.

Суђење за убиство Зорана Ђинђића улази у четврту годину. Повремено добија необичан заокрет. Суд је директним извешајима злочина а још се не зна ко су налогодавци. Како то Вама изгледа?

Ђинђић: Ја се у свему томе трудим да поштујем принцип независности суда. Сваки мој коментар или политизација тог процеса били би неумесни. То је нужно ако желимо да живимо у демократском друштву. У Америци, која је савршеније друштво и већих материјалних могућности да се бори са убицама Кенедија, за 40 година нису откривени налогодавци злочина. Вероватно то нећемо ни ми. Али, несумњиво, у неком дужем временском периоду доћи ћемо до истине. Сада је најважније да се тај процес оконча, да они који су криви буду осуђени. Да правда буде задовољена.

После свега што се догодило, осећате ли се безбедно?

Ђинђић: Од Зорановог убиства деца и ја имамо полицијску пратњу, дакле, заштићени смо.

Стрепњи и претњи било је свих ових 17 година. Али, ми смо све време били свесни тих опасности. Као реалан човек имате рационалан однос према опасностима. Али ако дозволите да те опасности надвладају вашим бићем, онда постајете заробљеник страха. Он вас спутава и више нисте у могућности да радите било шта.

Какву Србију видите у будућности?

Ђинђић: Србија се за мене променила оног тренутка када је Зоран убијен. На политичку сцену су се вратили Радикали. СПС такође. Нема везе у ком проценту, они су ту. Они који су обележили мрачну прошлост, време ратова, ксенофобије, изолације... То су политичке последице онога што се десило 12.марта 2003.

Да ли је демократски блок до-

расио визији европске Србије?

Ђинђић: Србија се стално судара између оног што јесте и оног што би требало да буде. Да ли ће се изборити сама са собом надам се да ћемо имати прилику да видимо. Приоритети које сам навела као мандатар женске владе, су приоритети и Демократске странке. За њих ћемо морати да се изборимо.

Када би могли да се досађају Зоранови снови о бољој Србији?

Ђинђић: Ја бих била срећна да то буде у мандату ове владе. И да та влада буде стабилна, да има шансу да се размахне у наредне четири године. Једино то ће бити потврда да један живот није узалудно изгубљен. Ако будемо превише оклевали, време ће проћи. А тај губитак је неповратан, ненадокнадив. Од прошлости се не живи. ♦